

DOEPAK

Du **P**AK Doe **P**AK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIJELKRANTKRABEL Doe **P**AK Du **P**AK
Nr. 146a

Een deurhanger met Katrijn: wie is de baas?

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Ken je de uitdrukking 'Ik sta hier ook niet voor Jan Klaassen'? Dat betekent: 'Ik ben hier niet voor niets en wil wel serieus genomen worden'. *Jan Klaassen* – de hoofdfiguur in de oud-Hollandse poppenkast – is iemand die je nu juist níet ernstig moet nemen. Voor niets en niemand is deze grappenmaker bang, behalve voor *Katrijn*. Dreigend bestoken zij elkaar met mattenklopper en knuppel.

Wil je ook eens de baas spelen? Knip dan de vormen uit en plak ze eventueel tegen elkaar. Bij Jan kun je er nog iets bij schrijven. Hang de deurhanger aan de klink van je (slaap)kamerdeur en geef zo aan of bezoek welkom is.

Wil je meer te weten komen over (volks)poppenkastfiguren? Op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs kun je een speurspel maken. Een poppentheater-abc is te vinden op www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl, www.poppenspelmuseum.nl of www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2. In onze *museumwinkel* vind je gezelschapsspellen, briefkaarten, posters en documentatie over Jan Klaassen en Katrijn en hun vele buitenlandse neven en nichten. Basisontwerp logofiguren

Poppenspe(e)lmuseum: Ad Swier © (1984). Bewerking, tekst en realisatie: Otto van der Mieden © (2009). Veel knutselplezier en applaus!

Zie ook: **Doepak nr. 147a**, **nr. 164**, **nr. 169a** en **nr. 168**. Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden.

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: dgepak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toezicht opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurteelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uittrekken en weer inkrinpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd: de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijld uit.